

Uchwała nr 2/2019
Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej
im. Alcide De Gasperi w Józefowie
z dnia 12 marca 2019 roku

w sprawie wytycznych w zakresie projektowania programów studiów dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów podyplomowych, kształcenia specjalistycznego oraz kursów dokształcających i szkoleń

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668, z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się wytyczne dla Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie w zakresie projektowania programów studiów dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów podyplomowych, kształcenia specjalistycznego oraz kursów dokształcających, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc Uchwała nr 1/2017 Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie z dnia 7 marca 2017 roku w *sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.*

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązująca od dnia 1 października 2019 roku.

Rektor
Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej
im. Alcide De Gasperi w Józefowie

.....
dr hab. Magdalena Sitek

Rozdział I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Użyte określenia oznaczają odpowiednio:

- 1) uczelnia - Wyższa Szkoła Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie;
- 2) ustawa – ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668, z późn. zm.);
- 3) poziom studiów – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
- 4) PRK – Polska Rama Kwalifikacji; 8-poziomowy układ odniesienia dla kwalifikacji nadawanych w Polsce, opisywany za pomocą ogólnych charakterystyk zakresu i stopnia skomplikowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wymaganych od osób posiadających kwalifikacje danego poziomu;
- 5) studia pierwszego stopnia – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji pełnej na poziomie 6 PRK;
- 6) studia drugiego stopnia – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 6 PRK, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji pełnej na poziomie 7 PRK;
- 7) jednolite studia magisterskie – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji pełnej na poziomie 7 PRK;
- 8) studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 6 PRK, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji cząstkowych na poziomie 6, 7 albo 8 PRK;
- 9) kształcenie specjalistyczne - forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 4 PRK, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji pełnej na poziomie 5 PRK;
- 10) kurs dokształcający – krótka forma kształcenia w formie cyklu zajęć, której ukończenie umożliwia uzyskanie lub uzupełnienie wiedzy, uzyskanie lub rozwinięcie umiejętności lub kompetencji społecznych;
- 11) szkolenie – krótka forma kształcenia, w formie zajęć lub cyklu zajęć poświęconych konkretnemu i specyficznemu tematowi, której ukończenie umożliwia uzupełnienie wiedzy, rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych;
- 12) punkty ECTS - miara średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się;
- 13) profil programu studiów – profil praktyczny lub profil ogólnoakademicki;
- 14) profil praktyczny – profil programu studiów, na którym ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne;

- 15) profil ogólnoakademicki – profil programu studiów, na którym ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności;
- 16) studia stacjonarne – forma studiów wyższych, w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów;
- 17) studia niestacjonarne – forma studiów wyższych wskazanych w uchwale senatu, w ramach których mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów;
- 18) zajęcia dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału studentów i nauczycieli akademickich – zajęcia odbywane przy jednoczesnej obecności prowadzącego oraz studentów.

§ 2

1. Studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie są prowadzone w ramach kierunku studiów. Kierunek studiów może być prowadzony w uczelni.
2. Kierunek studiów jest realizowany w sposób określony przez program studiów.
3. Jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia; prowadzenie studiów z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość jest regulowane odrębnymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
4. Każdy kierunek prowadzony w uczelni jest przyporządkowany do co najmniej jednej dyscypliny, a w przypadku przyporządkowania do więcej niż jednej dyscypliny – wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się.
5. Zależność autonomii uczelni w tworzeniu kierunków studiów od kategorii naukowej posiadanej w danej dyscyplinie wiodącej jest regulowana odrębnymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

§ 3

1. Uczelnia może również prowadzić studia:
 - a) wspólne z inną uczelnią, instytutem PAN, instytutem badawczym, instytutem międzynarodowym, zagraniczną uczelnią lub instytucją naukową;

- b) we współpracy z organem nadającym uprawnienie do wykonywania zawodu, organem przeprowadzającym postępowanie egzaminacyjne w ramach uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu, organem samorządu zawodowego, organizacją gospodarczą lub organem rejestrowym;
 - c) dualne, które są studiami o profilu praktycznym prowadzonymi z udziałem pracodawcy.
2. Zasady współpracy i organizację studiów, o których mowa w ust. 1, określa umowa zawarta w formie pisemnej.

§ 4

1. Studia podyplomowe lub inne formy kształcenia mogą być prowadzone przez uczelnię, instytut badawczy oraz instytut PAN, a kształcenie specjalistyczne – przez uczelnię zawodową.
2. Celem prowadzenia kształcenia specjalistycznego, studiów podyplomowych, kursów dokształcających i szkoleń jest kształcenie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy w systemie uczenia się przez całe życie.
3. Za kształcenie na studiach podyplomowych, kształcenie specjalistyczne lub kształcenie w innych formach można pobierać opłaty.

§ 5

1. Rektor Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie powołuje Prorektora ds. Kształcenia i Pełnomocników Rektora, którzy zarządzają procesem dydaktycznym kształcenia specjalistycznego, na studiach podyplomowych, na kursach dokształcających i w ramach szkoleń.
2. Za programy przyporządkowane do danej dyscypliny odpowiedzialny jest koordynator dyscypliny.
3. Sposób powoływania i szczegółowy zakres obowiązków koordynatora dyscypliny określa Statut Uczelni.

Rozdział II. PRZYGOTOWANIE DO TWORZENIA PROGRAMU STUDIÓW DLA KIERUNKU STUDIÓW O OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU PROGRAMU STUDIÓW

§ 6

W procesie tworzenia programu studiów dla kierunku uczelnia uwzględnia:

- 1) zgodność kierunku studiów i programu studiów ze strategią uczelni;
- 2) potrzeby uzasadniające utworzenie planowanego kierunku studiów i wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;
- 3) możliwości zainteresowania kandydatów planowanym kierunkiem studiów;
- 4) wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów;
- 5) doświadczenia i wzorce;
- 6) prowadzone w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie lub w innych uczelniach kierunki studiów realizowane w oparciu o programy studiów o efektach pokrewnych planowanemu kierunkowi;
- 7) koszty tworzenia, realizacji i doskonalenia planowanego kierunku studiów i możliwości jego sfinansowania przez uczelnię lub z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania.

Rozdział III. PROGRAM STUDIÓW DLA KIERUNKU STUDIÓW NA OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU PROGRAMU STUDIÓW

§ 7

1. W programie studiów określa się:
 - a) efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w tej ustawie oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy,
 - b) opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się tj. plan studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej,
 - c) formę lub formy studiów, liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie,
 - d) tytuł zawodowy nadawany absolwentom,
 - e) zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów,
 - f) łączną liczbę godzin zajęć,
 - g) liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć,
 - h) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia;
 - i) łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia,
 - j) liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne,
 - k) liczbę punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jeśli program studiów je przewiduje, przy czym nie może być większa niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie,
 - l) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki, oraz liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach tych praktyk,
 - m) w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w formie stacjonarnej – zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin, którym nie przypisuje się punktów ECTS.

2. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.

§ 8

1. Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu programu studiów spełnia następujące wymagania:
 - a) jest wewnętrznie spójny,
 - b) obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskiwane przez studentów w procesie kształcenia, niezbędne do uzyskania kwalifikacji,
 - c) uwzględnia efekty uczenia się właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu,
 - d) uwzględnia efekty w zakresie znajomości języka obcego,
 - e) został odniesiony do właściwych dla danego kierunku dziedzin nauki lub sztuki oraz dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1818),
 - f) zostały w nim uwzględnione wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów udostępnionych na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i wyników własnego monitoringu prowadzonego przez uczelnię;
 - g) zostały w nim uwzględnione doświadczenia i najlepsze wzorce,
 - h) w przypadku programów studiów przygotowujących do wykonywania zawodów: lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarke, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty, ratownika medycznego, lekarza weterynarii, architekta, nauczyciela - uwzględnia pełny zakres efektów uczenia się zawarty w standardach kształcenia dla tych kierunków, określonych w odrębnych przepisach,
 - i) w przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w odrębnych przepisach.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 lit. g-h, wytyczne stosuje się w zakresie nieuregulowanym w standardach kształcenia.

§ 9

1. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, którym przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na danym poziomie.
2. Umożliwienia wyboru modułów kształcenia, o którym mowa w ust. 1,
 - a) nie stanowi wybór języka, o którym mowa w § 24 ust. 2-3,

- b) stanowi wybór:
- wybór miejsca i sposobu odbywania praktyki zawodowej, jeśli stanowi ona część modułu specjalnościowego (studiów w zakresie),
 - seminarium dyplomowego, jeśli stanowi ono część modułu specjalnościowego (studiów w zakresie),
 - zajęć ogólnouczeniowych z zakresu nauk humanistycznych i nauk społecznych (HiS).

§ 10

Liczba przyjętych w opisie efektów uczenia się, w zależności od poziomu studiów i profilu, powinna mieścić się:

- a) w kategorii wiedzy w granicach 10-20,
- b) w kategorii umiejętności w granicach 10-20,
- c) w kategorii kompetencji społecznych w granicach 5-10.

§ 11

1. Profil ogólnoakademicki spełnia podstawowe wymagania dotyczące efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w tym postaw) zdefiniowane dla danego poziomu/kierunku studiów.
2. Profil praktyczny cechuje w szczególności:
 - a) przewaga wiedzy wspomagającej działalność praktyczną w wybranej dziedzinie działalności społecznej (gospodarczej, politycznej etc.),
 - b) zwiększony udział punktów ECTS przypisywanych umiejętnościom praktycznym,
 - c) przynajmniej częściowe nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji w środowisku pracy typowym dla absolwenta danego kierunku/programu,
 - d) przewaga metod aktywizujących nad metodami podającymi czy eksponującymi,
 - e) ścisłe więzi ze środowiskiem pracy związanym z wybraną dziedziną działalności społecznej (praktyki, staże, wolontariat),
 - f) przynajmniej częściowa walidacja efektów uczenia się w środowisku pracy związanym z wybraną dziedziną działalności społecznej,
 - g) specyficzny rodzaj prac dyplomowych (np. projekt).

§ 12

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone:

- 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej;
- 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.

§ 13

Zajęcia na studiach stacjonarnych są prowadzone odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych.

§ 14

1. Zajęcia są prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni posiadających kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację zajęć oraz przez inne osoby, które posiadają takie kompetencje i doświadczenie.
2. W ramach programu studiów o profilu:
 - a) praktycznym – co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy;
 - b) ogólnoakademickim – co najmniej 75% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

§ 15

1. Na danym kierunku i poziomie kształcenia studia o profilach ogólnoakademickim i praktycznym, opis zakładanych efektów uczenia się sporządza się odrębnie dla każdego profilu.
2. Na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów uczenia się na każdej z tych form studiów.

§ 16

Program studiów może przewidywać również inne wymagania dla danego kierunku studiów, poziomu kształcenia i profilu programu studiów określone w odrębnych przepisach.

Rozdział IV. LICZBA SEMESTRÓW I LICZBA PUNKTÓW ECTS KONIECZNA DO UKOŃCZENIA STUDIÓW NA DANYM POZIOMIE

§ 17

1. Studia stacjonarne pierwszego stopnia trwają co najmniej 6 semestrów, a jeżeli program studiów obejmuje efekty uczenia się umożliwiające uzyskanie kompetencji inżynierskich – co najmniej 7 semestrów.
2. Studia stacjonarne drugiego stopnia trwają od 3 do 5 semestrów.
3. Stacjonarne jednolite studia magisterskie trwają od 9 do 12 semestrów.
4. Studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

§ 18

1. Projektując program studiów należy wziąć pod uwagę następujące warunki w zakresie przypisywania punktów ECTS:
 - 1) jeden punkt ECTS odpowiada 25–30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami;
 - 2) punkty ECTS należy przypisać za:
 - a) zaliczenie każdego z zajęć i praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów, przy czym liczba punktów ECTS nie zależy od uzyskanej oceny, a warunkiem ich przyznania jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów uczenia się potwierdzonych zaliczeniem zajęć lub praktyk,
 - b) przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej lub przygotowanie do egzaminu dyplomowego, zgodnie z programem studiów;
 - 3) student otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk przewidzianych na danym kierunku studiów;
2. Nakład indywidualnej pracy studenta wyrażony w punktach ECTS jest zależny także od formy zaliczenia przedmiotu i czasu niezbędnego do przygotowania się do niego.
3. Liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów wyższych:
 - a) dla studiów pierwszego stopnia – wynosi co najmniej 180,
 - b) dla studiów drugiego stopnia – wynosi co najmniej 90,
 - c) dla jednolitych studiów magisterskich – wynosi co najmniej 300 dla studiów trwających 9 albo 10 semestrów oraz 360 dla studiów trwających 11 albo 12 semestrów.

§ 19

Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest:

- 1) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów;
- 2) złożenie egzaminu dyplomowego;

- 3) pozytywna ocena pracy dyplomowej – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, a w przypadku studiów pierwszego stopnia, o ile przewiduje to program studiów.

Rozdział V. OKREŚLENIE PRZEDMIOTÓW I SPOSOBÓW WERYFIKACJI ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

§ 20

Zdefiniowanie przedmiotu wymaga uwzględnienia następujących elementów:

- a) określenie celów kształcenia w obrębie przedmiotu,
- b) zdefiniowanie efektów uczenia się dla przedmiotu (zgodnych z efektami uczenia się zakładanymi dla programu studiów), obejmujących kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
- c) dobór adekwatnych metod sprawdzania i oceny efektów uczenia się oraz wyznaczenie zadań do wykonania przez studentów,
- d) oszacowanie nakładu pracy studenta potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz przypisanie przedmiotowi punktów ECTS,
- e) dobór metod kształcenia adekwatnych do zakładanych efektów uczenia się,
- f) wyznaczenie progów określających poziomy osiągnięcia efektów uczenia się i przyporządkowanie im stopni w obrębie skali ocen stosowanej w uczelni,

Rozdział VI. PLAN STUDIÓW

§ 21

1. Plan studiów określa:
 - 1) czas trwania studiów (liczbę lat/semestrów),
 - 2) rozkład zajęć i grup zajęć w poszczególnych semestrach/latach studiów,
 - 3) podstawowe formy prowadzenia zajęć i ich wymiar w semestrze/roku studiów (w odniesieniu do tych przedmiotów, których realizacja odbywa się w formie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów),
 - 4) liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia roku/semestru studiów,
 - 5) wymiar czasu praktyki zawodowej, jeżeli przewiduje ją program studiów, dla danego roku/semestru.
2. Plan studiów może zawierać również inne wymagania wynikające ze specyfiki danego kierunku studiów.
3. W przypadku prowadzenia studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w ramach tego samego kierunku studiów plan studiów należy ustalić odrębnie dla każdej z tych form.

§ 22

Grupy zajęć dzieli się na: podstawową, kierunkową oraz specjalnościową (moduł specjalnościowy).

Rozdział VII. WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE DOTYCZĄCE PROGRAMU STUDIÓW

§ 23

Na studiach niestacjonarnych co najmniej piąta część programu studiów jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.

§ 24

1. Minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać, aby osiągnąć efekty uczenia się w zakresie ochrony własności intelektualnej wynosi 1 pkt ECTS na każdym poziomie kształcenia.
2. Minimalna liczba godzin zajęć w zakresie nauki języków obcych na studiach stacjonarnych wynosi:
 - a) 120 godzin w przypadku studiów pierwszego stopnia,
 - b) 60 godzin w przypadku studiów drugiego stopnia,
 - c) 180 godzin w przypadku jednolitych studiów magisterskich.
3. Za zaliczenie zajęć w zakresie nauki języków obcych przyporządkowuje się co najmniej, następującą liczbę punktów ECTS:
 - a) 5 punktów ECTS za zaliczenie przedmiotu na studiach pierwszego stopnia,
 - b) 3 punkty ECTS za zaliczenie przedmiotu na studiach drugiego stopnia,
 - c) 7 punktów ECTS za zaliczenie przedmiotu na jednolitych studiach magisterskich.
4. Student otrzymuje nie mniej niż
 - a) 5 punktów ECTS za przygotowanie do egzaminu dyplomowego,
 - b) 10 punktów ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

§ 25

1. Wymiar godzinowy poszczególnych przedmiot powinien uwzględniać nakład pracy, zaplanowane treści i zamierzone efekty uczenia się, a także formę ich weryfikacji.
2. Liczba godzin poszczególnych zajęć dydaktycznych stanowiących przedmioty lub ich części powinna zachowywać możliwie jednolitą proporcję w planach studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.
3. Suma godzin zajęć dydaktycznych stanowiących przedmiot lub jego część w semestrze powinna być możliwie zrównoważona, przy czym w ostatnim semestrze powinna być najniższa.
4. Realizacja zajęć dydaktycznych, których wymiar przekracza 60 godzin na studiach stacjonarnych lub 36 godzin na studiach niestacjonarnych jest rozdzielana na więcej niż jeden semestr.

5. Liczba godzin poszczególnych form zajęć dydaktycznych powinna stanowić krotność 15 godzin na studiach stacjonarnych lub 9 godzin na studiach niestacjonarnych.

Rozdział VIII. PRAKTYKI ZAWODOWE I SZKOLENIE BHP

§ 26

1. Uczelnia może prowadzić studia na kierunku o profilu praktycznym, jeżeli zapewnia studentom tego kierunku możliwość odbycia praktyk zawodowych, łącznie w wymiarze co najmniej:
 - 1) 6 miesięcy – w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich;
 - 2) 3 miesięcy – w przypadku studiów drugiego stopnia.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do programów studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy (standardy kształcenia).

§ 27

1. Program studiów określa szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk, uwzględniając odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych, a w szczególności:
 - 1) wskazuje cel praktyk;
 - 2) wskazuje efekty uczenia się właściwe dla praktyki;
 - 3) wskazuje metody sprawdzania i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w wyniku odbycia praktyki;
 - 4) przyporządkowuje praktykom punkty ECTS;
 - 5) przewiduje odpowiedni wymiar praktyk w zakładach pracy, których zakres działalności odpowiada obszarom aktywności zawodowej typowym dla absolwenta danego kierunku studiów o określonym poziomie i profilu; z zakładami pracy, w których organizowane są praktyki niezbędne jest zawarcie stosownych umów.
3. Cele, program i terminy realizacji praktyk powinny być właściwie zharmonizowane z procesem kształcenia.
4. Praktyki, w wymiarze określonym w programie studiów, mogą być odbywane w jednostkach gospodarczych, instytucjach publicznych, instytucjach naukowo-badawczych, instytucjach oświatowych, placówkach kultury lub w ramach innej działalności pozwalającej osiągnąć cele praktyki wskazanej przez radę podstawowej jednostki organizacyjnej.
5. Praktyki zrealizowane w okresie nie krótszym niż czas praktyki określony w programie studiów na danym kierunku studiów, poziomie i profilu można uznać za zaliczone, jeżeli student udokumentuje doświadczenie zawodowe lub prowadzenie działalności, która odpowiada programowi praktyki.
6. Program studiów powinien przewidywać system zapewniania jakości praktyk, a w szczególności weryfikowania efektów uczenia się uzyskiwanych przez studentów w wyniku odbycia praktyk oraz warunki zaliczania praktyk.

§ 28

1. Program studiów przewiduje obowiązek odbycia kursu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. Kurs w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy nie stanowi części programu studiów kierunku studiów i nie przyporządkowuje się mu punktów ECTS.

Rozdział IX. ZATWIERDZENIE I DOKUMENTACJA PROGRAMU STUDIÓW NA KIERUNKU STUDIÓW O OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU PROGRAMU STUDIÓW

§ 29

Senat uczelni, w drodze uchwały:

- a) określa nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów uczenia się, poziom, formę oraz profil,
- b) przyporządkowuje kierunek studiów do co najmniej jednej dyscypliny, do których odnoszą się efekty uczenia się, przy czym w przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny, wskazuje dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się,
- c) określa program studiów, w tym efekty uczenia się zgodne z PRK.

§ 30

Dokumentacja programu studiów na kierunku studiów o określonym poziomie i profilu obejmuje:

- 1) uzasadnienie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, w tym wskazanie związku kierunku studiów ze strategią rozwoju uczelni, wraz z ogólną charakterystyką studiów, w tym sylwetką absolwenta i wskazaniem tytułu zawodowego nadawanego absolwentom;
- 2) opis programu studiów:
 - a) opis zakładanych efektów uczenia się, który obejmuje zamierzone efekty uczenia się w formie tabeli odniesień efektów kierunkowych do uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia,
 - b) plan studiów,
 - c) sylabusy poszczególnych przedmiotów uwzględniające metody weryfikacji efektów uczenia się osiąganych przez studentów,
 - d) wymogi związane z ukończeniem studiów (praca dyplomowa/egzamin dyplomowy/inne),
 - e) wskaźniki ilościowe dotyczące programu studiów, o których mowa w § 23-25.
- 3) opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia danego stopnia;
- 4) opis warunków realizacji programu studiów powinien zawierać opis spełnienia warunków prowadzenia studiów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861) oraz w wytycznych PKA;
- 5) opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia;
- 6) inne dokumenty:
 - a) sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów,

- b) sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy,
- c) udokumentowanie (dla studiów stacjonarnych), że co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich,
- d) udokumentowanie, że program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów,
- e) sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi (np. lista osób spoza uczelni biorących udział w pracach programowych lub konsultujących projekt programu studiów, które przekazały opinie na temat zaproponowanego opisu efektów uczenia się),
- f) dla kierunków studiów wspólnych, dualnych lub we współpracy wymaganym dokumentem jest umowa, która powinna zawierać sposób prowadzenia i organizacji danego kierunku studiów w szczególności:
 - zasady prowadzenia zajęć przez pracowników podmiotu partnerskiego,
 - zasady udziału podmiotu partnerskiego w tworzeniu programu studiów,
 - zasady finansowania studiów przez podmiot partnerski,
 - opis zakładanych efektów uczenia się,
 - sposób i zasady realizacji praktyk i staży;
- g) tabela pokrycia uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia przez efekty kierunkowe,
- h) matryca efektów uczenia się dla programu studiów na określonym poziomie i profilu.

§ 31

1. Uczelnia występuje z wnioskiem o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, w tym poza siedzibą uczelni; wniosek składa się nie później niż 6 miesięcy przed planowanym rozpoczęciem prowadzenia studiów.
2. Utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu za granicą wymaga pozwolenia ministra, wydanego po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych.

§ 32

W przypadku rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku.

Rozdział X. ZMIANY PROGRAMU STUDIÓW NA STUDIACH PIERWSZEGO STOPNIA, STUDIACH DRUGIEGO STOPNIA ORAZ JEDNOLITYCH STUDIACH MAGISTERSKICH

§ 33

1. Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu.
2. W celu doskonalenia programu studiów można dokonywać w nim zmian.
3. W programie studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania tego pozwolenia.
4. Zmiany w programach studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia. W trakcie cyklu kształcenia w programach studiów mogą być wprowadzane wyłącznie zmiany:
 - 1) w doborze treści przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową;
 - 2) konieczne do:
 - a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
 - b) dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
5. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są udostępniane w BIP na stronie podmiotowej uczelni co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

§ 34

1. Zmiany efektów uczenia się wymagają zatwierdzenia przez senat uczelni.
2. Zmiany w programie studiów należy wprowadzić co najmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem cyklu kształcenia, którego dotyczą.
3. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są ogłaszane co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

Rozdział XI. PRZYGOTOWANIE DO TWORZENIA PROGRAMU KSZTAŁCENIA SPECJALISTYCZNEGO, STUDIÓW PODYPLOMOWYCH ORAZ KURSU DOKSZTAŁCAJĄCEGO

§ 35

W procesie tworzenia programu kształcenia specjalistycznego, studiów podyplomowych lub kursu dokształcającego uczelnia uwzględnia:

- 1) zgodność programu ze strategią uczelni;
- 2) potrzeby uzasadniające stworzenie programu i wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;
- 3) możliwości zainteresowania kandydatów planowanym programem;
- 4) realizowane w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie i innych uczelniach programy o efektach pokrewnych planowanemu;
- 5) koszty tworzenia, realizacji i doskonalenia planowanego programu i możliwości zbilansowania ich z budżetu lub dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.

Rozdział XII. PROGRAM KSZTAŁCENIA SPECJALISTYCZNEGO, STUDIÓW PODYPLOMOWYCH ORAZ KURSU DOKSZTAŁCAJĄCEGO

§ 36

1. Program obejmuje:
 - a) opis zakładanych efektów uczenia się,
 - b) opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się.
2. Opis zakładanych efektów uczenia się spełnia następujące warunki:
 - a) jest wewnętrznie spójny,
 - b) obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, niezbędne do uzyskania kwalifikacji,
 - c) zostały w nim uwzględnione wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz potrzeby rynku pracy.

§ 37

1. Kształcenie specjalistyczne trwa nie krócej niż 3 semestry i umożliwia uzyskanie kwalifikacji pełnej na poziomie 5 PRK.
2. Program kształcenia specjalistycznego określa efekty uczenia się z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia. Program przewiduje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne.
3. Warunkiem ukończenia kształcenia specjalistycznego jest uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie kształcenia specjalistycznego.
4. Osoba, która ukończyła kształcenie specjalistyczne, otrzymuje świadectwo dyplomowanego specjalisty albo świadectwo dyplomowanego specjalisty technologa. Wzory świadectw określa uczelnia.

§ 38

1. Studia podyplomowe trwają nie krócej niż 2 semestry.
2. Program studiów podyplomowych określa efekty uczenia się dla kwalifikacji cząstkowych uwzględniające charakterystyki drugiego stopnia PRK na poziomie 6, 7 albo 8 PRK oraz umożliwia uzyskanie co najmniej 30 punktów ECTS.
3. Uczestnikiem studiów podyplomowych może być osoba, która posiada kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 6 uzyskaną w systemie szkolnictwa wyższego i nauki.
4. Kwalifikacje po ukończeniu studiów podyplomowych:
 - 1) na poziomie 6 – nadaje się osobom posiadającym kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 6;
 - 2) na poziomie 7 – nadaje się osobom posiadającym kwalifikację pełną na poziomie 6 lub 7.

- 3) na poziomie 8 – nadaje się osobom posiadającym kwalifikację pełną na poziomie 7 lub 8.
5. Osoba, która ukończyła studia podyplomowe, otrzymuje świadectwo ukończenia tych studiów. Wzór świadectwa określa podmiot prowadzący te studia.

§ 39

Osoba, która ukończyła inną formę kształcenia, otrzymuje dokument potwierdzający ukończenie tej formy kształcenia. Rodzaj i wzór dokumentu określa podmiot prowadzący tę formę kształcenia.

§ 40

1. W celu prowadzenia kursu dokształcającego uczelnia określa jego program, a w szczególności określa sposoby sprawdzania i oceniania uzyskanych efektów uczenia się, przypisania punktów ECTS oraz dokumentacji efektów uczenia się.
2. Czas trwania kursu dokształcającego oraz liczba punktów ECTS możliwa do uzyskania w wyniku realizacji kursu zależy od efektów uczenia się zakładanych dla programu na danym kursie.
3. W celu prowadzenia szkolenia uczelnia określa jego program, w tym efekty uczenia się i treści szkolenia.

Rozdział XIII. DOKUMENTACJA PROGRAMU KSZAŁCENIA SPECJALISTYCZNEGO, NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH I KURSACH DOKSZTAŁCAJĄCYCH

§ 41

Dokumentacja programu kształcenia specjalistycznego obejmuje:

- 1) ogólną charakterystykę;
- 2) opis zakładanych efektów uczenia się ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 3) opis programu, w tym:
 - a) plan studiów,
 - b) sylabusy poszczególnych przedmiotów składające się na program uwzględniające metody weryfikacji osiąganych efektów uczenia się,
 - c) wymogi związane z ukończeniem kształcenia (praca końcowa/egzamin końcowy/inne),
 - d) warunki otrzymania świadectwa dyplomowanego specjalisty albo świadectwa dyplomowanego specjalisty technologa.

§ 42

Dokumentacja programu studiów na studiach podyplomowych obejmuje:

- 1) ogólną charakterystykę studiów;
- 2) opis zakładanych efektów uczenia się ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 3) opis programu, w tym:
 - a) plan studiów,
 - b) sylabusy poszczególnych przedmiotów składające się na program studiów podyplomowych uwzględniające metody weryfikacji osiąganych efektów uczenia się,
 - c) wymogi związane z ukończeniem studiów (praca końcowa/egzamin końcowy/inne),
 - d) warunki otrzymania świadectwa ukończenia studiów podyplomowych.

§ 43

Dokumentacja programu na kursach dokształcających obejmuje:

- 1) ogólną charakterystykę prowadzonego kursu;
- 2) opis zakładanych efektów uczenia się ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 3) opis programu kursu dokształcającego, w tym:
 - a) plan kursu dokształcającego,

- b) sylabusy poszczególnych przedmiotów składających się na program kursu, uwzględniające metody weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez uczestników,
- c) sposób ukończenia kursu,
- d) warunki otrzymania certyfikatu lub innego dokumentu potwierdzającego ukończenie kursu kształcącego.

Rozdział XIV. ZMIANY PROGRAMU KSZTAŁCENIA SPECJALISTYCZNEGO, STUDIÓW PODYPLOMOWYCH ORAZ KURSU DOKSZTAŁCAJĄCEGO

§ 44

1. Uczelnia może dokonać zmian w programie kształcenia specjalistycznego, programie studiów podyplomowych lub programie kursu dokształcającego, mając na celu doskonalenie programu, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zmiany programów nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
3. Zmiany w programie należy wprowadzić do końca czerwca roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki, którego zmiany dotyczą. W przypadku programu rozpoczynającego się w semestrze letnim, zmiany należy wprowadzić co najmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem planowanej edycji.

Rozdział XV. WEWNĘTRZNY SYSTEM ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

§ 45

1. Uczelnia stosuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.
2. Nadzór nad stosowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawuje Prorektor ds. kształcenia we współpracy z Pełnomocnikiem Rektora ds. ewaluacji kształcenia.

§ 46

1. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego oraz uwzględnia w szczególności:
 - 1) działania na rzecz doskonalenia realizowanych programów;
 - 2) formy weryfikowania efektów uczenia się;
 - 3) oceny dokonywane co najmniej raz w roku akademickim przez studentów w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych przez nauczyciela akademickiego;
 - 4) ocenę realizacji zakładanych efektów uczenia się;
 - 5) wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów;
 - 6) wnioski z badań oczekiwań pracodawców i zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;
 - 7) działania uczelni w zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania.
2. Od dnia rozpoczęcia kształcenia uczelnia jest zobowiązana prowadzić systematyczne działania na rzecz doskonalenia programu.
3. Ocena efektów uczenia się obejmuje w szczególności:
 - 1) analizę stopnia realizacji celów kształcenia i osiągnięcia założonych efektów uczenia się dla programu, a w tym:
 - a) analizę stosowanych sposobów i form weryfikowania efektów uczenia się oraz adekwatności tych form do zakładanych efektów,
 - b) ocenę jakości prac dyplomowych i adekwatności wymagań stawianych pracom dyplomowym do celów programu i zakładanych efektów uczenia się,
 - c) ocenę jakości praktyk oraz analizę zakładanych i uzyskanych w ich wyniku efektów uczenia się,
 - d) analizę wyników kształcenia, w tym wyników egzaminów dyplomowych,
 - e) analizę poprawności przypisania punktów ECTS do przedmiotów;
 - 2) analizę ocen zajęć dydaktycznych;
 - 3) analizę użyteczności efektów uczenia się dla programu (zakładanych i uzyskanych), a w tym:
 - a) ocenę wykorzystania wyników monitorowania karier absolwentów w definiowaniu efektów uczenia się,

- b) ocenę zaangażowania przedstawicieli pracodawców w tworzenie programu, sprawdzanie i ocenę uzyskanych efektów oraz doskonalenie programu studiów,
- c) analizę zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy,
- 4) ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym dostępu do literatury zalecanej w ramach kształcenia;
- 5) ocenę sposobu informowania zainteresowanych (studentów, uczestników, kandydatów, pracodawców) oraz rzetelności i aktualności informacji o efektach dla programu oraz metodach sprawdzania i oceny efektów.

§ 47

Dokumentacja działalności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia obejmuje w szczególności:

- a) opis procedur stosowanych w ocenie efektów uczenia się dla poszczególnych programów, w tym zasady sprawdzania i oceniania uzyskanych efektów uczenia się;
- b) opis wymagań stawianych pracom dyplomowym oraz zasad ich sprawdzania i oceniania;
- c) opis sposobów wykorzystania dokonywanej oceny zajęć dydaktycznych do doskonalenia zajęć dydaktycznych oraz inicjowania działań związanych z monitorowaniem i rozwijaniem kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich;
- d) raporty z oceny efektów uczenia się każdego z programów, prowadzonej na zakończenie każdego roku akademickiego, obejmujące także wnioski odnoszące się do zmian dokonywanych w programie mających na celu jego doskonalenie w zakresie efektów uczenia się oraz programu.

Rozdział XVI. PRZEPISY KOŃCOWE I PRZEJŚCIOWE

§ 48

1. Opisy programów, w tym sylabusy, należy wprowadzić do systemu informatycznego służącego do obsługi procesu kształcenia.
2. Nadzór nad dostosowaniem programów do niniejszych wytycznych oraz nad wprowadzeniem danych, sprawuje Prorektor ds. kształcenia we współpracy z Pełnomocnikiem Rektora ds. ewaluacji kształcenia. Opracowanie poszczególnych programów jest zadaniem powołanych w tym celu zespołów, zgodnie z przyjętym harmonogramem.